

Račiansky výber

Račanská vínná trofej
má za sebou I. ročník
strana 4

Medzinárodný deň detí
v amfiteátri a na Rendezi
strana 9

Račianske hody 2024

Otvorenie kultúrneho leta

Jar vždy prinesie premenlivé počasie, ktoré nešetří extrémnymi výkyvmi. Svoje o tom vedia najmä poľnohospodári a záhradkári. Poveternostné podmienky však pozorne sledujeme aj na miestnom úrade. Na jar sa totiž konajú Račianske hody a aj najvýznamnejšie športové podujatie v račianskom kalendári – Račiansky polmaratón a desiatka.

Musím povedať, že tento rok nám počasie naozaj prišlo. Bežci mali ideálne podmienky na oficiálne otestovanie svojej formy. Veľmi príjemne bolo aj počas hodov, čo potešilo nielen návštevníkov a umelcov, ale aj cyklistov. Počas druhého najväčšieho kultúrneho podujatia roka sa totiž konala aj cyklistická časovka do vrchu z amfiteátra v Knižkovej doline na Biely kríž.

Teraz, keď píšem tento úvodník, sa mi natíska povedať, že jar máme úspešne za sebou. Teplota totiž atakuje 30 °C a počasie nám dáva jasne najavo, že tu už máme leto.

Leto sa mnohým spája s obdobím dovoleniek. Dovolenkovať celé tri mesiace si však nemôže dovoliť hľadám nikto, a preto pre Račanky, Račanov i „cezpoľných“ každý rok pripravujeme podujatia na vyplnenie najhorúcejších mesiacov.

Kultúrne leto tento rok odštartujeme už v piatok 21. júna v amfiteátri. Program zrejme najviac poteší rodiny s deťmi. Bublinka deťom prinesie hudobno-edukačný koncert, Sarah C zase latino workshop. Po koncerte kapely Funkiez sa môžete tešiť na ohňovú show a maratón zábavy ukončí animovaný film Labková patrola. Kompletný program otvorenia Račianskeho kultúrneho leta nájdete na strane 16.

A keď sme už pri filmoch. Ani tento rok nebudú počas Kultúrneho leta chýbať obľúbené premietania pod holým nebom.

Na záver by som sa chcel poďakovať kolegom za organizáciu všetkých podujatí. Teraz mi už len ostáva dúfať, že som to s tou priazňou počasia na začiatku úvodníka nezariadol a ostane nám naklonené celé leto, až kým sa z Vinobrania nepobalia poslední stánkari. Ale o Vinobraní prezradíme viac až v júlovom čísle Račianskeho výberu.

Marek Porvazník, vedúci oddelenia kultúry a športu

Obsah

- 05 Život v Rači
Prečo sa štvrť Krasňany nazýva Krasňany?
- 06 Život v Rači / Víťazné recepty zo súťaže
Najlepší hodový koláč
- 11 Šport
Rača vládne šachu v Bratislave
- 14 História / Revolučné roky 1848 – 1849
sa citeľne dotkli aj našej obce

Záhradníctvo Krasňany

Trvalky, letničky, bylinky osivá, hnojivá, substráty zeleninové planty okrasné stromy a kry ovocné stromy drobné ovocie

Pon - Pia	8 - 18
Sobota	8-15
Nedeľa	Zatvorené

www.mateusgardens.sk 0910 118 180
Račianska 180 - Pekná cesta
fb - Záhradníctvo Mateus Gardens

Račiansky výber 6/2024 - mesačník pre obyvateľov Rače, Krasňan a Východného. Ak chcete mesačník pravidelne dostávať do svojich schránok, kontaktujte, prosím, redakciu. Vydáva Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Rača. Poštová adresa: Miestny úrad MČ Bratislava-Rača, Kubačova 21, 831 06 Bratislava, tel. č.: 02/49 11 24 33, e-mail: redakciav@raca.sk. www.raca.sk. Registrácia MK SR EV č. 2979/09. ISSN 1339-0538, IČO: 00304557, DIČ: 2020879212.

Ročník vydávania: 21. Tlač: K A S I C O, a.s., Hagarova 9, 831 51 Bratislava Distribúcia: Slovenská pošta a.s., Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica. Za podpísaný príspevok zodpovedá autor. Zodpovedný redaktor: Miroslav Vajs. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky skrátiť a štylisticky upraviť. Račiansky výber 7-8/2024 má uzávierku 15. 6. 2024. Grafická úprava: Vladimír Šimončík. Jazyková korektúra: Anna Vadovičová. Úvodné fotografie: Marek Bellay Photography

V Rači pribudlo päť defibrilátorov

V našej mestskej časti je spolu už jedenásť AED defibrilátorov. Tie sú dôležité pri poskytovaní prvej pomoci pri zástave krvného obehu. Päť nových automatických exteriérových defibrilátorov v hodnote takmer 12-tisíc eur nájdete tu:

- nádvorie Obecného domu Alstrova 249 (dostupný v prac. dni 7:00-18:00),
- fasáda budovy Denný stacionár, Plickova 18 (dostupný v pracovné dni 7:00-17:00),
- pri vchode do Zdravotného strediska Hubeného 2 (dostupný neptretržite),
- na budove Hasičskej zbrojnice, Detvianska 12 (dostupný neptretržite),
- a jeden prenosný nosí pri sebe Dobrovoľný hasičský zbor Bratislava-Rača.

Od roku 2021 sú aj v Amfiteátri a Nemeckom kultúrnom dome a sú dostupné počas konania akcií. (mv)

Po rekonštrukcii

Námestie na Dopravnej je dokončené. Čaká sa na kolaudáciu

Stavebné práce na renovácii námestia na Dopravnej ulici sú hotové, no časť oplatenia ostala. Dôvodom je čakanie na kolaudáciu, ktorá v prípade vodných stavieb môže trvať celé mesiace, a miestny úrad v súčasnosti nevie odhadnúť termín, kedy bude ukončená.

To však neznamená, že na námestie nemožno vstúpiť. Pre peších je otvorené a čoskoro by mala byť prístupná aj zastávka mestskej hromadnej dopravy. Ak všetko pôjde podľa plánu, tak bude uvedená do predčasného užívania v polovici júna.

Pred rekonštrukciou

Neoficiálne námestie na Dopravnej má v prvom rade slúžiť chodcom, no časť je vyhradená aj motoristom. Oproti stavu pred rekonštrukciou sú teraz parkovacie miesta riadne vyznačené. Spolu ich je 13 a vzniklo aj miesto pre zaparkovanie bicyklov. Na námestí pribudli stromy, lavičky a koše.

„Rača sa to podarilo za približne 202-tisíc eur, čo nie sú také vysoké náklady. Či sa z priestranstva skutočne stane akýsi centrálny bod Východného, je otázne. Napriek tomu ide o veľmi dobrý krok pre celkovú kultiváciu tejto štvrte. Projekt je dôležitý nielen pre Východné alebo Raču. Všimnúť by si ho mala celá Bratislava, kde sa nachádza množstvo podobných zvyškových alebo nevyužitých asfaltových plôch, ktoré by sa mohli zmeniť na atraktívnejšie verejné priestory,“ uviedol k dokončeniu stavby námestia realitný portál yimba.sk.

Text a foto: mv

Na Rendezi vybudujú hasičskú zbrojnicu

Mnohí obyvatelia Rendezu boli minulý mesiac svedkami požiaru, keď v depe začal horieť vagón a od neho sa chytili ďalšie štyri. KR HaZZ v Bratislave tam vyslal 12 hasičov na troch kusoch techniky. Len deň predtým zase horelo v blízkom Moste pri Bratislave.

Čoskoro to však budú mať hasiči do tejto časti bratislavského kraja bližšie. Už budúci rok by malo Ministerstvo vnútra SR začať s výstavbou novej hasičskej zbrojnice na Rendezi. Pôjde o dvojpodlažnú budovu stanice a dve jednopodlažné budovy zázemia. Investor začal proces získavania vyjadre-

ní dotknutých orgánov a následne bude pokračovať v povoľovanom konaní. Podľa plánu by sa mal zámer realizovať v rokoch 2025-27 a mal by byť financovaný aj z eurofondov.

„Pôvodne sme chceli v tomto území pozemky od štátu prenajať na parčík. Pár rokov dozadu sme aj zverejnili ideový návrh. Práve pre tento zámer to však nebolo možné. Isto by sa nám parčík páčil – hasičská zbrojnica ako verejnoprospešný projekt je ale potrebná a dôležitá vec. Tento projekt má plnú podporu mestskej časti Bratislava-Rača,“ uviedol starosta Rače Michal Drotován. (mv)

Súťaž vín v Rači ovládlo vinárstvo Víno Lednár

Račiansky vinohradnícky spolok po dlhých dvanástich rokoch opäť usporiadal v apríli medzinárodnú súťaž vín pod názvom „Račanská vínná trofej/Rača wine trophy“.

Odborným garantom hodnotenia vín v degustačných komisiách bol Ing. Vladimír Hronský, enológ, profesionálny degustátor, someliér a vinársky publicista. Súťaž sa uskutočnila pod záštitou starostu mestskej časti Bratislava-Rača, Mgr. Michala Drotována. Do samotnej súťaže bolo

Račanská vínná trofej 2024

Šampión RVT – najlepšie víno z Rače

Hron 2020, červené suché víno, Víno Lednár

Víťaz kategórie biele vína, suché

Tramín červený 2022, biele suché víno, Ivan Holík

Víťaz kategórie perlivé a šumivé vína

Sekt Pavelka Blanc de Pinot Noir Brut 2021, pestovateľský sekt, VPS – Vinohradníctvo Pavelka a syn

Regionálny šampión a víťaz kategórie ružové vína, ostatné

Frankovka modrá rosé 2023, ružové suché víno, Peter Stachovič

Víťaz kategórie biele vína, polosuché

Donauriesling 2023, biele polosuché víno, VPS – Vinohradníctvo Pavelka a syn

Víťaz kategórie oranžové vína

Khikhvi Qvevri Wine 2021, suché víno, Burkiashvili Family Winery

prihlásených celkovo 117 vzoriek vín zo Slovenska, Čiech, Maďarska a Gruzínska.

Tri degustačné komisie nakoniec vybrali zo všetkých súťažných vzoriek dve vína, ktorým bol udelený titul šampión súťaže. Obe boli z vinárstva Víno Lednár a jednalo sa o červené víno Hron a Paulus cuvée. Ďalej bolo udelených 24 zlatých medailí a 9 strieborných medailí. Okrem toho sa hodnotila aj najlepšia Frankovka modrá z Rače, kde ocenenie získal vinár

Luboš Žitný. Oceneným vinárom odovzdal diplomy garant súťaže spolu s pánom starostom na verejnej ochutnávke.

Veríme, že súťaž nadviaže na úspešné súťaže konané v minulosti a časom sa stane aj nominačnou súťažou pre Národný salón vín. Už teraz nám prisľúbili účasť na ďalšom ročníku vinári z Poľska aj Rakúska. Tešíme sa na ďalší ročník.

Rastislav Kollár, predseda Račianskeho vinohradníckeho spolku

Budú sa vinohrady ošetrovať pomocou dronov?

V sobotu 18.5.2024 sa nad vinohradmi v Rači vznášal dron. To vinohradníkom prišli predviesť využitie novodobej techniky pri ošetrovaní vinohradov. Dron je možné využívať pri aplikácii postrekov vo viniciach.

Vinohrad, ktorý sme vybrali na predvedenie dronu, má rozlohu približne 40 árov a bol postriekaný za necelých 10 minút, pričom sa spotrebovalo 30 litrov postreku. Na ukážke boli prítomní vinohradníci z Rače, Vajnôr a Svätého

Jura. Všetkých táto nová technika zaujala. Samozrejme nezapadli skontrolovať aj kvalitu aplikovania postreku na vinič. Nasledovala diskusia a množstvo otázok na technické parametre, na možnosti využitia v našich podmienkach, a samozrejme aj na cenu za poskytnuté služby a mnoho ďalšieho.

Po ukončení predvážania ešte vinohradníci debatovali medzi sebou a zamýšľali sa nad tým, ako by využili túto novú techniku, ktorá by im ušetrila množstvo času pri ošetrovaní vinohradov. Veríme, že sa Račianskemu vinohradníckemu spolku podarí prilákať do Rače aj iné firmy, ktoré by prišli predviesť novú techniku a technológie na zjednodušenie prác vo viniciach.

Rastislav Kollár, predseda RVS

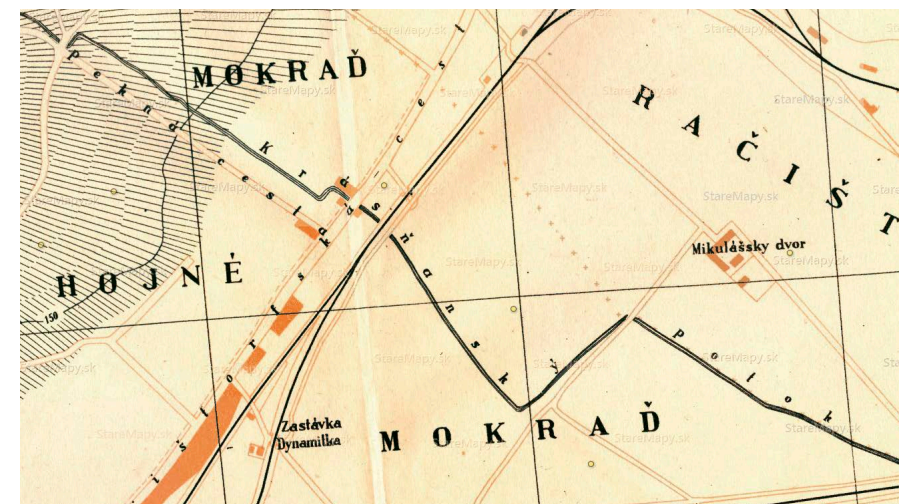
Prečo sa štvrť Krasňany nazýva Krasňany?

Keď sa človek trochu hrabe v archívoch digitálnej knižnice, tak objaví zaujímavé informácie aj o Rači. Zistil som napríklad, prečo sa volajú Krasňany Krasňanmi – čo bolo otázka, na ktorú mi doteraz nikto nevedel jasne odpovedať.

Keď som túto otázku položil ľuďom, čo sa zaujímajú o históriu Rače, tak som dostal rôzne odpovede. Boli na škále od toho, že to nie je jasné, že je to možno odvodené od slova "krásne" alebo to má nejaký súvis s obcou Krasňany v okrese Žilina. Nedávno som však narazil na mapu z roku 1946, ktorá to vysvetľuje.

Súčasný potok (po vybudovaní Krasňan odklonený), ktorý sa uvádza dnes pod názvom Račiansky potok, je na mape uvedený (krátko pred pripojením Račštorfu k Bratislave) ako Krásňanský potok. Záhada je teda vyriešená. Pátral som však ďalej a zistil som, že existuje dokonca presný deň, kedy boli Krasňany „pokrstené“ – stalo sa tak 10. júna 1954, a teda tento mesiac to bude presne 70 rokov.

V časopise Novosti Bratislavy 27/1954 je článok s názvom Krasňany, nová štvrť pracujúcich, kde sa píše: "Tiekol potôčik, nie veľký, nie malý, od nepamäti zurko-

tal medzi vrchmi a ihravým čľapotom sa spúšťal do doliny. Nebol to potôčik nijaký zvláštny, no, mal pekné meno... Meno, ktorým je hodno korunovať veľkolepé dielo, výslednicu budovateľského nadšenia, obetavej práce stovák rúk a mozgov, dielo, ktoré nemá v minulosti Bratislavy páru a hrde dokumentuje starostlivosť strany a vlády o pracujúceho človeka – novú bytovú štvrť. A tak 10. júna t.r. predseda ÚNV s. Šrámek slávnostne

prenoval 12 nových blokov rozprestierajúcich sa v Rači podľa spomínaného potoka na - Krasňany. Staré pomenovanie HBV či prezývka "Hábeš", ako si obyvatelia sami nazvali svoje sídlisko, iste v krátkom čase upadne do zabudnutia. A na svoje Krasňany budú pyšní nielen ich šťastliví obyvatelia, ale všetci občania Bratislavy."

Michal Drotován, starosta; mapa: OZ Bratislava a jej premeny, archív J.Cmorej

Gymnazisti na úrade

V piatok 10. mája 2024 dopoludnia skontrolovali Miestny úrad Bratislava-Rača na Kubačovej ulici žiaci Primy Gymnázia de La Salle, ktorí sem prišli na exkurziu s p. učiteľkou Mgr. Janou Meliškovou v rámci výučby občianskej náuky.

Budovou ich previedol prednosta úradu Ing. Peter Semanco a deti tak mali možnosť spoznať, ako funguje úrad aj jeho jednotlivé oddelenia. K exkurzii sa pridali aj starosta Mgr. Michal Drotován a zástupca starostu Ing. Róbert Pajdhauser, ktorí tiež deťom odpovedali na ich zvedavé otázky. Popri otázkach o nahlasovaní hromadných podujatí pri protestoch a platení daní sa deti pýtali napríklad aj prečo sa platí daň za psa, ale za mačku nie.

Text a foto: Ján Hergott

Inzercia

meranie
zraku

rýchle
zhotovenie

SPOKOJNOSŤ

ZOOM optika

Žitná 25

Bratislava - Rača

0949/150 002

po-pi: 9:30-17:30

so: 9:00-13:00

Vítané recepty zo súťaže o Najlepší hodový koláč

Ani tento rok na Račianskych hodoch nechýbala obľúbená súťaž o Najlepší hodový koláč. Do súťaže sa prihlásilo 15 súťažiacich. Boli to zväčša ostrieľané račianske pekárky, ale potešili sme sa aj záujmu troch mládežníkov, ktorí sa v silnej konkurencii nestratili. Každý, kto sa do súťaže zapojil, dostal od spoločnosti Kaufland poukážku v hodnote 10 eur na nákup surovín na jeden koláč.

Porota v zložení: Ivan Vozár, člen výkonného výboru Slovenského zväzu kuchárov a cukrárov (SZKC), Júlia Ovsáková, známa food blogerka (Julki-ne dobroty), finalistka 1. série Peče celé Slovensko a Anna Würflová, vychýrená račianska pekárka, hodnotila v kategórii zákusok a kysnuté a iné cesto 19 koláčov.

Porota nepoznala mená súťažiacich. Všetky prinesené koláče boli očíslované podľa toho, v akom poradí ich súťažiaci prinášali. Hodnotenie bolo teda naozaj objektívne. Keď zistili, že na prvých dvoch miestach sú tie isté mená súťažiacich, len spokojne skonštatovali: „Darmo, kto vie piecť, vie piecť“

Katarína Dobiášová, referentka kultúry

Kategória "Zákusok" – víťazi

1. Ľubica Vidličková – Gaštanová torta
Rad račianskej varešky 2024, poukážka Kaufland (50 €), víno RVS, darček od MČ Rača

2. Marta Grobarčíková – Pribináčikové rezy
Poukážka Kaufland (30 €), víno RVS, darček od MČ Rača

3. Jozefína Repiská – Gaštanová roláda
poukážka Kaufland (20 €), víno RVS, darček od MČ Rača

Kategória "Kysnuté a iné cesto" – víťazi

1. Ľubica Vidličková – Makovo-figový twister
Rad račianskej varešky 2024, poukážka Kaufland (50 €), víno RVS, darček od MČ Rača

2. Marta Grobarčíková – Osie hniezda
Poukážka Kaufland (30 €), víno RVS, darček od MČ Rača

3. Štefko Bartek – Rýchly koláč
poukážka Kaufland (20 €), víno RVS, darček od MČ Rača

Recept – torta

Gaštanová torta

Korpus:

330 g gaštanové pyré
130 g kryštálový cukor
110 g práškový cukor
110 g mleté vlašské orechy
70 g strúhanka
8 ks vajce

Krém:

250 g maslo
500 g gaštanové pyré
mletý cukor podľa chuti
pikantný lekvár (napr. ríbezľový)
500 ml smotana na šľahanie na vrch

Na ozdobu: strúhaná čokoláda, lúpané celé gaštany

Postup (korpus): Vajcia rozdelíme a žĺtky vyšľaháme dohladka s práškovým cukrom a s gaštanovým pyré. Do zmesi zapracujeme mleté orechy a strúhanku. V druhej miske vyšľaháme z bielkov a kryštálového cukru tuhý sneh a opatrne ho vmiešame do zmesi. Cesto vylejeme do vymastenej tortovej formy s priemerom 28 cm a pečieme vo vyhriatej rúre na 180 °C asi 30 až 40 minút. Korpus po upečení necháme vychladnúť a vodorovne prekrájame alebo cesto upečieme samostatne na dvakrát, vždy zo 4 vajčiek.

Postup (krém): zmäknuté maslo vymiešame a postupne doň vmiešame gaštanové pyré, podľa chuti pridáme práškový cukor. Spodný plát torty natrieme pikantným lekvárom, rozotrieme naň krém a prikryjeme ho vrchným plátom. Trochu z krému si necháme aj na vrch a na obvod torty. Smotanu vyšľaháme dotuha. Vrch torty natrieme vyšľahanou šľahačkou a ozdobíme strúhanou čokoládou a celými gaštanmi.

Recept – kysnuté cesto

Makovo-figový twister

Cesto:

950 g múky (1/2 hladkej špeciál, 1/2 polohrubej)
1 čajová lyžička soli
2 dl oleja
1/2 litra mlieka
1 kvasnice
2 polievkové lyžice cukru
Zo surovín vypracovať kysnuté cesto, rozdeliť ho na 4 časti a prikryté utierkou nechať 1 hodinu kysnúť. Každú časť natenko vyvalkať (3-5 mm), polovicu plátu potrieť plnkou, na plnku preložiť nenatretú polovicu, nakrájať na pruhy asi 3 cm široké, skrútiť a následne ešte stočiť do špirály (vytvoriť tak bochníček), dať na plech s teflonovým papierom (alebo plech vymastiť), potrieť vajíčkom, piecť cca 18 min. na 200°C podľa rúry.

Plnka:

1 veľký Omnia pohár (720 ml) riedkeho figového džemu
350 g mletého maku
Postup: Figový džem z pohára necháme zovrieť, pridáme mak, spolu prevaríme a ak je plnka príliš hustá, zriedime ju ešte mliekom, prípadne dosladíme podľa chuti. Plnku necháme vychladnúť.

Figový džem:

na 1 kg čerstvých fig:
40 dkg kryštálového cukru
1 čajová lyžička kyseliny citrónovej
Čerstvé figy olúpeme, nakrájame, zmiešame s cukrom a kyselinou citrónovou, necháme v chlade odležať a potom za občasného premiešania varíme a odparujeme až do polotekutej konzistencie. Takýto neúplne uvarený džem nalejeme do zaváracích pohárov a vysterylizujeme.

AUTO DIŠKANEC

Autoservis vytvorený pre obyvateľov Rače

Tradícia, kvalita a skúsenosti už 30 rokov

Komplexný značkový autoservis, ktorý ponúka všetky práce na osobných automobiloch

- ✓ Servisné prehliadky aj na nové vozidlá bez straty záruky
- ✓ Všetky mechanické a elektrikárske práce
- ✓ Opravy karosérií a riešenie poistných udalostí
- ✓ Lakovnicke práce
- ✓ 3D Geometria
- ✓ Pneuservis
- ✓ Všetko s Vaším autom
- ✓ Peugeot motocykle

Otváracia doba

Pondelok - Piatok: 7.00 - 17.30 h.
Sobota: po tel. dohovore

Adresa Žitná 5, 831 05 Bratislava - Rača
Kontakt 02 / 44 88 24 24

PEUGEOT
MOTOCYCLES

Sme oficiálny dovozca Peugeot motocyklov pre Slovensko
Všetky modely u nás v predaji na peugeot-motocycles.sk

10% ZĽAVA

pre obyvateľov Rače

...stačí povedať, že
bývate v Rači.

PREVÁDZKA OTVORENÁ

OC MÓLO

(VEDĽA FAST FOODU)

MYSLENICKÁ 2C, PEZINOK

Viete o čom rozprávajú vinohrady?

Račiansky muzeálny spolok pripravil v spolupráci s račianskymi vinohradníkmi a vinármi výstavu „O čom rozprávajú vinohrady“. Výstava vás oboznámi s viničom a vínom v dávnej histórii, ale aj s blíz-kým koloritom račianskeho chotára a vínnych pivníc.

Tradične čaká na návštevníkov veľa informácií o tejto zaujímavej téme, spomienok na fotografiách a zaujímavé exponáty.

Otvorenie výstavy sa uskutoční 1. júna 2024 o 14:00 hod. v Červenej lisovni NKD.

Navštíviť ju môžete:

- streda – piatok od 16:00 do 18:00 h
- sobota – nedeľa od 14:00 do 18:00 h

Viac informácií nájdete na FB „Račiansky muzeálny spolok“ alebo na čísle 0904 858 234. Tešíme sa na vašu návštevu!

RMS

inzercia

Početné publikum na hodoch potešilo račianskych umelcov

Lepšie počasie sme si ani nemohli želať. Račianske hody sa tento rok konali v naozaj príjemnom jarnom počasi, ktoré do ulíc starej Rače vylákalo tisíce miestnych, ale aj návštevníkov z celej Bratislavy a okolia.

Určite sa tomu potešili aj miestne umelecké súbory a zoskupenia, ktoré v sobotu aj v nedeľu tradične otvárajú kultúrny program hodov. Amfiteáter v Knižkovej doline bol totiž pekne zaplnený už od slávnostného otvorenia o druhej poobede. Potlesk početného publika si tak mohli užít detské folklórne súbory Vienok aj Malinky, žiaci ZUŠ Vrbenského, H&T Dance Company či spevácky súbor Račan. Divákov nesporne nadchla aj tohtoročná novinka v podobe vzdušnej akrobacie na šáloch od M Aerials Area.

V sobotu scénu pre headlinerov pripravila ľudová hudba Dudíci a Vlasta Mudríková s AT Band. Potom si už návštevníci hodov mohli spolu s Jankom Kuricom zaspievať všetky hity od Vidieku a zaspomínať na diskotekový megahit Hafanana s kapelou Maduar. Kontrolu nad mladým publikom následne prebral DJ EKG. Nedeľa patrila najmä „ľudovkárom“, ktorých potešil Gymnik, Záhorienka a na záver Ľudovít Kašuba s Martinou Kreibich.

Račianske hody sa tradične nesú v komornejšom duchu s dôrazom na tradi-

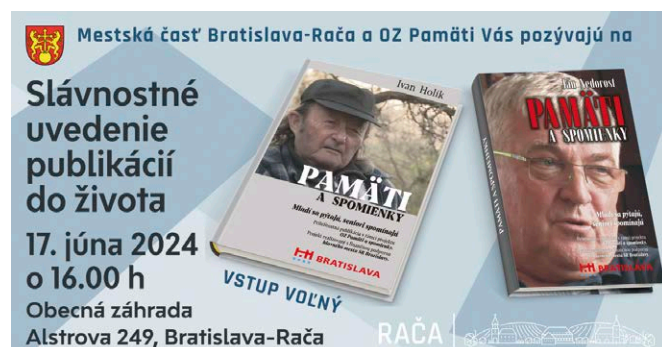
cie, preto ani tento rok v nedeľu nechýbal „hodový budíček“, slávnostná rímsko-katolícka bohoslužba či obľúbená súťaž o najlepši hodový koláč. Desiatky ľudí prilákala aj moderovaná prehliadka farského kostola a pravú račiansku atmosféru dotvárala ochutnávka z produkcie miestnych vinárov.

Miroslav Vajs,

foto: Marek Bellay Photography

MČ Bratislava-Rača ďakuje sponzorom, ktorí podporili Račianske hody 2024:

Mestská časť Bratislava-Rača Vás pozýva na

Medzinárodný DEŇ DETÍ

2.6.2024

Vstup voľný

Športový areál Sklabinská ul.

14.00 - 18.00 h **Dinosaurí deň**

Zábavno-súťažné popoludnie pre deti a sprievodné aktivity pre celú rodinu

14.00 - 16.30 h Registrácia

Zasúťaž si, zabav sa a nazbieraj pečiatky za jednotlivé disciplíny. V zmenárni ich vymeniš za odmenu.

Sprievodný program:

Hry a súťaže s moderátorom

Šachulko Matový hrá šach (14.00 - 18.00 h)

Tréner Martin Hunčár bude deti zabávať spolu so Šachul'kom Matovým.

Deti si budú môcť zahrať s ním i medzi sebou.

Ak vyriešia šachové hádanky, čaká ich malá odmena.

M Aerials Area - vzdušná akrobacia (14.30 h)

/ Workshop (14.45 - 16.30 h)

Crazy jump - rope skipping (15.00 h)

H&T Dance Company (15.30 h) /

Level Up - Mini KIDS, Introduction - Lianka Fintorová

Detské talenty ZUŠ Vrbenského (16.00 h) /

Sára Kucharovičová,

Katarína Jánošková a Zachariáš Sygút - spevácke duo

Ukážky výcviku psov Staré ihrisko (16.30 h)

Maľovanie na tvár pod záštitou Rii Pontikis (14.30 - 17.30 h)

Vozenie na poníkoch (15.30 - 17.30 h)

Akadémia policajného zboru

- ukážky práce policajného zboru SR

Klub pozemného hokeja Rača - prezentácia KPH RAČA

DHZO Rača - ukážky požiarnej techniky a prvej pomoci

MINIDISCO A BUBLINKOVÁ PÁRTY

ELEKTRICKÉ AUTÍČKA

NAFUKOVACIE ATRAKCIE

Volis Academy - edukatívne anglické aktivity

a súťaže pre deti a rodičov (promo stánok)

Stánky s občerstvením, cukrová vata, balóny, pukance.

Amfiteáter - Knižkova dolina

10.30 h **Dúhalka**

Detský hudobno-edukačný koncert

Z krajiny za Dúhou k Vám prichádza usmievavá, zvedavá a odvážna Dúhalka. Budete sa spolu smiať, tancovať a svet okolo seba spoznávať.

11.30 h Amfiteáter - Knižkova dolina

Koncert kapiel Toddler Punk a BIB& na podporu projektu pre ukrajinské deti, do života ktorých zasiahla vojna.

14.00 - 18.00 h Športový areál Sklabinská ul.

Výroba originálnych tričiek.

www.DetomUkrajiny.sk

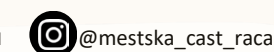

Podporili:

Zmena programu vyhradená!

RAČA

www.raca.sk

Záhrada v modranskom kaštieli sa opäť môže pýšiť svojou krásou. Príďte sa prejsť jej zákutiami

Kedysi spustnutá záhrada pri modranskom kaštieli prešla komplexnou revitalizáciou. Práce realizoval Bratislavský samosprávny kraj (BSK), ktorý jej prinavrátil nielen krásu, ale aj historickú hodnotu. Pri príležitosti národného podujatia Víkend otvorených parkov a záhrad do nej môže nazrieť aj verejnosť, a to v sobotu 8. júna 2024 od 15:00 do 21:00 hodiny.

„Teším sa, že aj s obnovou záhrady sme na konci. Po zrekonštruovanom modranskom kaštieli je to ďalšie miesto, ktoré bude slúžiť ako oddychové a kultúrne miesto tak pre obyvateľov Modry, ako aj návštevníkov. Budú sa tu môcť stretávať na rôznych podujatiach, tvorivých dielniach, ochutnávkach, seminároch a pri iných komunitných príležitostiach alebo si len tak posediť v záhrade a oddychovať,“ priblížil predseda BSK Juraj Droba.

Počas dňa otvorených dverí čaká na návštevníkov pestrý program. Malých zabavia divadielka, workshopy, tvorivé dielničky, knižný kútik či parkové aktivity a hry. Tých väčších určite potešia hudobné vystúpenia. Atmosféru v záhrade bude spríjemňovať kapela Funny Fellows a na nádvorí kaštiela pod majestátnym platanom bude v podvečer znieť jazz v podaní kapely La Jana & Her cats. Chýbať nebude ani dobré jedlo od lokálnych gastro prevádzok, ochutnávka vína od miestnych vinárov či predaj byliniek a kvetov. Pripravená je aj komentovaná prehliadka záhrady, počas ktorej sa návštevníci dozvedia informácie o jej histórii, vzácnej flóre, pokochajú sa vybudovaným jazierkom, skleníkom či fontánami. Na prehliadku sa treba vopred zahlasovať pri vstupe.

Koncept podujatia je zameraný na klímu a enviro tému. Snahou je prezentovať rozdiel medzi mestským parkom a lesom a odovzdávať poznatky mladším generáciám. Preto jedným z hlavných programov

sú práve divadelné vystúpenia pre deti, ktoré sa týmto témam venujú.

Príďte stráviť príjemné popoludnie v záhrade pri modranskom kaštieli. Tešíme sa na vás. Foto: Lukáš Záleský

Rača vládne šachu v Bratislave

Rača sa v posledných rokoch stala centrom Bratislavského šachu. Hrajú sa tu bratislavské ligy, najmä v Starej jedálni, kde prebieha raz do mesiaca aj Future champions liga pre talentované deti a mládež. Minulý rok tam hral aj Tomáš André, ktorý je teraz 5. na svete v kategórii do 9 rokov.

V Starej jedálni bývajú aj pondelkové tréningy, uskutočnilo sa tam viacero podujatí a táborov, napríklad niekoľko turnajov pre najmenších. Deti z bratislavských škôlok, v ktorých prebiehali kurzy pod dohľadom našich trénerov, si tu mohli zmerať sily a získať medaily dokonca aj za posledné miesto. Deti tu s trénerom zabávajú aj bábka Šachulko Matový.

Cez leto nás čaká denný šachovo-lukostrelecký denný tábor 15.-19.7. Vyvrcholením býva najväčší letný šachový festival v hlavnom meste – Bratislavské šachové leto 29.7. – 2.8., ktorý sa uskutoční v Rači na troch miestach. Už teraz sú prihlásení hostia z 10-tich krajín. Na zápasy sa môžete pozrieť aj ako diváci a turnaja C sa môžu zúčastniť aj deti a mládež bez registrácie v šachovom klube. Viac informácií na sachovaakademia.sk a huncar.martin@gmail.com.

Martin Hunčár,
Šachová akadémia

13. ročník Račianskeho polmaratónu je úspešne za nami

Račiansky polmaratón, Račianska desiatka je jedno z najvýznamnejších športových podujatí organizované mestskou časťou Bratislava-Rača. V sobotu 27. apríla sa v športovom areáli na Tbiliskej ulici uskutočnil už 13. ročník.

Trasa, ktorá začínala a končila na Tbiliskej, viedla najprv Račou, potom sa bežci napojili na cyklotrasu JuRaVa, a pred Svätým Jurom sa bežci otáčali. Polmaratónci museli zvládnuť dva okruhy a desiatkari jeden.

Na slávnostnom otvorení sa za osobnosti zo sveta športu tentokrát zúčastnili významný slovenský MMA zápasník Ronald Paradeiser a viacnásobná medailistka z vrcholných podujatí v karate Eva Tulejová, ktorá sa aj aktívne zapojila do behu. Nechýbali ani tanečníčky z tanečného klubu H&T, ktoré svojim vystúpením povzbudili bežcov stojacich pod štartovacou rampou ku kvalitným výkonom. Po štarte dospeláckych kategórií prišla na

rad asi najmilšia časť podujatia – detské behy. Tento rok sa na detských behoch zúčastnilo okolo 150 detí, ktoré mali trate rozdelené podľa veku. Malí bežci a bežkyne si okrem dobrého pocitu a úsmevu odniesli aj malé drobnosti a krásnu účastnícku medailu.

Po detských behoch sa už do cieľa rútili dospelí a tento rok trať najrýchlejšie v polmaratóne absolvovali Matej Macho časom 1:20:07, ktorý si odniesol aj špeciálnu cenu – auto na víkend od spoločnosti KARIREAL a Dominika Bednáriková s časom 1:27:39. Medzi bežcami na 10 km zvíťazil Matej Macháček, ktorý dosiahol čas 0:35:14 a Martina Kratochvílová, ktorá trať zdolala za 41 minút. Ale víťazmi boli všetci, ktorí sa postavili na štart. Ďakujeme všetkým partnerom podujatia, bez ktorých by sa toto podujatie nepodarilo uskutočniť a celému organizačnému tímu. Už sa tešíme na 14. ročník.

Marek Porvazník,
vedúci odd. kultúry a športu

Cyklisti sa stretli počas hodov nad amfiteátrom

Počas hodovej soboty sa nielen užívalo, ale aj športovalo. Račianska cykločarsovka je športové podujatie, ktorým si pri-

pomíname račianskeho cyklistu Rafaela Krampla. Už 10. ročník opäť privítal cyklistov z celého Slovenska, aby rozkrútili pedále od amfiteátra až na Biely kríž.

Organizátorom tohto pekného podujatia je mestská časť Bratislava-Rača v spolupráci so spoločnosťou Green-Bike a výťažok zo štartovného putuje pre deti z detských domovov.

Najrýchlejšie zvládol 6 kilometrovú trať Matej Mydla časom 0:15:25 a medzi ženami dominovala Dominika Pokryvačová, ktorá trať zdolala za 0:19:47. (mp)

MČ Bratislava-Rača ďakuje všetkým sponzorom, ktorí podporili 13. ročník Račianskeho polmaratónu/Račianskej desiatky.

Kalendárium jún

29. jún 1849 | pred 175 rokmi

Dobrovolníci Slovenského dobrovolníckeho zboru za prítomnosti Ľ. Štúra, M. M. Hodžu a J. M. Hurbana skladali vojenskú prisahu („prisahu na prapor“). V rámci 3. dobrovoľníckej výpravy sa zo Stupavy do Rače presídlil oddiel 1500 dobrovoľníkov ako aj štáb Slovenského dobrovoľníckeho zboru. Do radov dobrovoľníkov sa zapojila aj stovka Račanov.

1869 | pred 155 rokmi

Po zavedení povinnej šesťročnej školskej dochádzky sa zriadili v Račišdorfe nové školské miestnosti. Povinná školská dochádzka vychádzala zo školskej reformy Márie Terézie z r. 1774, realizovala sa však veľmi pomaly. Uhorský parlament prijal príslušný zákon až v r. 1869. Hlavná povinnosť – spravovať školy – stále ostávala na cirkvách. Materiálnu účasť na správe cirkevných škôl mali aj obce. Preto: 1. mája 1869 postavili račianski evanjelici vo farskom dvore dve školské miestnosti a 25. júla 1869 zriadili račianski katolíci katolícku školskú stolicu, t. j. výbor na dohľad a organizáciu vzdelávania v katolíckej škole.

16. jún 1944 | pred 80 rokmi

Počas bombardovania Bratislavy (rafinéria Apollo a prístav) zahynuli 3 obyvatelia Račištorfu.

13. jún 2009 | pred 15 rokmi

Slávnostná posviacka novopostaveného chrámu v Krasňanoch. Chrám bol stavaný ako filiálny kostol farnosti a mal byť pôvodne zasvätený sv. Jozefovi. Nakoľko sa stal sídlom biskupa Ordinariátu ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR, bol posvätený ako katedrálly chrám – Katedrála sv. Šebastiána

Mária Hatalová, RMS
Zdroje: Ľudovít Havlovič,
Rača – Z dejín a pamiatok obce;
www.racan.sk

Revolučné roky 1848 – 1849 sa citelne dotkli aj našej obce

Obdobie revolúcií 1848/1849 sa nieslo v západnej a strednej Európe v duchu bojov a krvavých povstaní. Ich ciele sa v každej krajine líšili, spoločným menovateľom bol však boj proti absolutizmu a poddanstvu. V habsburskej monarchii bola citlivou aj národnostná otázka. Konštitučné zákony, prijaté uhorským snemom v Bratislave 15. marca 1848, naplnili len túžbu maďarského národa o nezávislom štáte s vlastnou vládou, i keď spojenou personálnou úniou s Rakúskom. Keďže uhorská vláda odmietala uznať rovnoprávne postavenie ostatných národov v Uhorsku, tie sa čoraz dôraznejšie dožadovali plnenia svojich národných práv. To využila Viedeň vo svoj prospech a v boji proti príliš samostatnému Uhorsku často pod falošnými príslubmi získavala „zotročované“ národy vrátane Slovákov na svoju stranu.

Predstavitelia slovenského národného obrodzenia boli za nenásilné presadzovanie záujmov Slovákov prenasledovaní, preto na Slovenskom zjazde v Prahe prijali myšlienku austroslavizmu a rozhodli sa biť za svoje práva hoc aj vojenskou cestou. Na ľudovom zhromaždení na Myjave 19. septembra 1848 vypovedala Slovenská národná rada, ako jediný reprezentant moci na Slovensku, poslušnosť peštianskej vláde a vyzvala Slovákov do ozbrojeného povstania.

V r. 1948 – 1849 vystúpili proti uhorskej moci celkom 3 slovenské dobrovoľnícke výpravy. Ich cieľom bolo vyčleniť Slovensko spod Pešti a povýšiť ho po prvý raz v histórii na samostatnú krajinu. Monarchia však mala ostať zachovaná a Slovensko v nej by bolo podriadené Viedni ako ucelená jednotka s vlastnou správou, snemom, jazykom.

V revolučných r. 1848 – 1849 Rača podporila slovenské povstanie, keď postavila zo svojich obyvateľov celú stotinu dobrovoľníkov. 27. júna 1849 sa dobrovoľníci presunuli zo Senice do Rače, aby – ako uvádza farská kronika – tu cvičili, organizovali a konali strážnu službu. Tábor hurbanovských dobrovoľníkov sa rozkladal v priestoroch dnešného parku oproti cintorínu. Tu 29. júna 1849 navštívili zbor Ľ. Štúr a M. M. Hodža. Po plamennom príhovore Ľ. Štúra zložili dobrovoľníci vojenskú prisahu na prapor.

Dobrovoľníci sa zdržali v Rači do 11. augusta, kedy sa presunuli smerom do stredoslovenských banských miest s cieľom očistiť krajinu od maďarských „geríl“. V týchto bojoch konali – v prospech Viedne – strážnu a poriadkovú službu. Do Bratislavy aj do Rače sa vrátili v polovici novembra, aby 20. novembra 1849 slávnostne zložili zbrane.

Udalosť z histórie Slovenského povstania 1848 – 1849 pripomína od r. 1998 pamätná tabuľa z čierneho mramoru umiestnená na budove bývalého Katolíckeho kultúrneho domu (neskôr kino Nádej). Je na nej nápis:

"Na tomto mieste stál dom, v ktorom sídlil v meruôsmych rokoch štáb Slovenského Dobrovoľníckeho Zboru Hurbancov. Za prítomnosti Ľudvíta Štúra slávnostnej prisahy sa zúčastnilo aj 100 račianskych dobrovoľníkov."

Miesto, kde sa v júni 1849 rozprestieral tábor hurbanovských dobrovoľníkov, nesie od r. 2008 názov Park J. M. Hurbana.

Mária Hatalová, RMS

Zdroje: Podolák, J.: Rača – vlastivedná monografia (BA 1989); wikipedia.org; www.mod.gov.sk; D. Luknárová, Roky meruôsmeho, Račiansky výber

Stretnutie pod pamätnou lipkou

Dá sa povedať, že stretnutie pod pamätnou lipkou sa postupne stáva tradíciou. Každý rok v máji sa stretnú obyvatelia Rače a vedenie úradu v Obecnej záhrade, na ktorej konci bola po pandémii covidu vysadená lipka. Dobré sa uchytila a každým rokom je z nej čoraz statnejší strom. Svojím rastom nám vlastne pripomína, že naše spomienky na ťažké covidové obdobie a jeho obeť nesmú uvádnúť.

Aj Renáta Fitošová z Denného centra seniorov v Rači vo svojej reči spomínala

na toto obdobie a konkrétnych ľudí, ktorí ochoreniu podľahli. Či už to boli rodinní príslušníci, priatelia a priateľky či spoluobčania. Starosta Michal Drotován pripomenul, že ešte aj po troch rokoch od konca pandémie je táto račianska lipa jediným pamätným miestom na covid v celej Bratislave.

Po položení vencov k pamätnej tabuli pod lipou sa konalo krátke posedenie, na ktorom sa spomínalo na zosnulých, no hovorilo sa aj o odhodlaní v tejto tradícii pokračovať.

Text a foto: mv

Deň matiek v Dennom centre seniorov Krasňany – Kadnárova

V pondelok 13. mája sme v DCS Kadnárova oslávili deň matiek. Najskôr nám zaspievali pekné pesničky deti z Materskej školy na Cyprichovej. Po nich sa prihovoril ženám, matkám a babkám pán starosta našej mestskej časti Michal Drotován, ktorý potom s vicestarostom pánom Pajdlhauserom rozdal červené ruže. Pani Mária Dudášová veľmi pekne za-

spievala pár piesní bez sprievodu hudby. Nasledovalo malé pásmo pesničiek, ktoré si pripravil náš spevácky krúžok so sprievodom kapely. Potom už hrala hudba do tanca a na počúvanie. Ako občerstvenie pripravil výbor chlebíčky a malý kúsok višňovej torty. Kapela hrala do pol piatej a potom sme sa pomaly rozišli domov.

Luba Kupcová

Výlet po západočeských kúpeľoch

Členovia Denného centra seniorov Východné-Rendez sa tentoraz vybrali na trojdňový výlet po západočeských kúpeľoch. Navštívili sme svetoznáme kúpele Karlovy Vary, Mariánské a Františkovy Lázně. Prezreli sme si Múzeum Bechera s ochutnávkou známeho likéru Becherovky. Pri návšteve Múzea Mosera sme si pozreli nádherné tradičné české sklo. Naš výlet sme ukončili návštevou hradu a zámku v mestečku Bečov, kde sme videli druhý najcennejší český poklad po českých korunovačných klenotách – Relikviár sv. Maura.

Program výletu bol pestrý a počasie nám prišlo k veľkej spokojnosti.

Dagmar Žaloudková

Vedúca DCS Východné-Rendez

Členovia zväzu invalidov navštívili Moravu

Vedeli ste, že mesto Znojmo bolo postavené na skale? Tieto a ešte veľa ďalších otázok zodpovedal sprievodca našim členom. Naša cesta viedla do Znojma. Prešli sme opevnenie mesta s ochrannými vežami, katakomby pod mestom a spoznali históriu pivovarníctva v Znojmskom pivovare. Nezabudli sme ani na moravské vína. V klenutej pivnici u Zigmunda sme ochutnali 6 druhov vína. Plní dojmov a zážitkov sme sa vo večerných hodinách vrátili domov.

Výbor SZI – Rača

Mestská časť Bratislava-Rača
Vás pozýva na

Otvorenie Račianskeho kultúrneho leta 2024

MČ Bratislava-Rača aj v tomto roku pripravuje na letné mesiace hudobné, divadelné a iné podujatia v spolupráci s miestnymi spolkami, združeniami, klubmi, či centrami. Srdečne Vás pozývame príjemne stráviť voľný čas!

Piatok 21. júna

Amfiteáter - Knižkova dolina

17.00 BUBLINKA deťom

hudobno-edukačný koncert

18.00 SARAH C a Latino workshop

19.00 Bubli Rybačka od Show deTom

Dobrodružná bublinovo-pirátska show na chodúľoch s kaprom Karolom a kapricou Karlou.

Bublinový workshop.

20.00 FUNKIEZ

21.15 ANTA AGNI / ohňová a svetelná show

21.30 Letné kino Rača / Labková patrola vo veľkofilme
animovaný/ rodinný/ USA /MP/ 93'

Spríevodný program:

Šachuľko Matový hrá šach

Tréner Martin Hunčár bude deti zabávať spolu so Šachuľkom Matovým. Deti si budú môcť zahrať s ním i medzi sebou. Ak vyriešia šachové hádanky, čaká ich malá odmena (17.00 - 20.30 h).

ZMYSLOHRANIE Ohnisko nad bufetom

Senzorické hry - netradičná forma hry, rozvíjajúca detské zmysly a predstavivosť (17.00 h - 19.00 h).

M Aerials Area

vzdušná akrobacia (18.00 h) / workshop (17.00 - 19.00 h)

Výstava prác detí / tvorivé dielne

Kružok tvorivých dielní pod vedením PaedDr. Oľgy Plačkovej (17.00 h - 19.30 h)

Maľovanie na tvár / Ria Pontikis
(17.30 h - 19.30 h)

Ponuka vín RVS.

Sobota 22. júna

Amfiteáter - Knižkova dolina

8.00 - 22.00 h

H&T CUP POD HVIEZDAMI

Celoslovenská otvorená tanečná súťaž

Organizátor: H&T Dance company
Viac info: www.h-t.sk

Park Strelkova, Rača

9.30 - 11.30 h

Športový deň pre deti

Organizátor: Rodinné centrum Ráčik
Viac info: www.racik.sk

Nedeľa 23. júna

Amfiteáter - Knižkova dolina

15.00 - 18.00 h

Festival mladých folklórnych nádejí - 2. ročník

Prehliadka sólistov, spevákov a instrumentalistov ZUŠ Vrbenského a ich hostí.

Predstavia sa: Komorný sláčikový orchester ZUŠ Vrbenského, L'H Vrbenka, L'H Vrbenčatá, DFS Gerulata z Rusoviec, DFS Prvosienka, DFS Hájenka, DFS Čechinka.

Organizátor: ZUŠ Vrbenského
- OZ Hudbou k srdcu
Viac info: www.zusvrbenskeho.eu

Víno Chvostek, Alstrova 55

18.00 h **LiteRača**

Diskusia so spisovateľkou Soňou Urikovou

Organizátor: OZ Literárny klub
Viac na: www.literarnyklub.sk

Pondelok 24. júna

Nádvorie Koloničovej kúrie
(Nám. A. Hlinku)

14.00 - 21.00 h

Račiansky muzeálny spolok / Výstava „Račianske kostoly a ich unikáty“

História a významné jubileá, informácie a fotodokumentácia s odborným komentárom Márie Hatalovej (15.00 h - 18.00 h).

19.30 Divadlo na nádvorí

Túlavé divadlo: „Žltý kanárik“
/ Kabaret mesiaca

autor: Jakub Nvota

hudba a piesne: Kamil Mikulčík

Dobrovoľný príspevok na podporu Divadla na nádvorí. Ďakujeme!

Ponuka vín OZ Terroir Rača.

Vstup voľný!

Zmena programu vyhradená!

Partneri
podujatia:

RAČA

MČ Rača

@mestska_cast_raca

www.raca.sk